RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI HAI. SỐ THỨ 2[illegible] — NỘI SỐ : 6 6 62 — N° 219 — NGÀY THỨ BẢY 12 AVRIL 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Bắc-kỳ	Trung-kỳ	Nam-kỳ	Cao-mên	Lào	Tây	Tàu	Ngoại-quốc
Một năm.	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 00	12 $ 00
Các làng và	»	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	8 . 00	8 . 00	»
Các công-sở	»	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	8 . 00	»	»
Sáu tháng.	3 . 00	3 . 50	3 . 50	3 . 50	3 . 50	3 . 50	3 . 00	6 . 00
Ba tháng .	1 . 50	1 . 75	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng.	0 . 50	0 . 60	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphiques :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 062 de large.
1re page : Une seule insertion. . . . 0 $ 50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái sự-nghiệp của bậc thượng-lưu ta đối với xã-hội

II

Thứ nữa là các vị hưu-quan. Các vị hưu-quan tuy đối với chánh phủ thì đã là người thoái tân qui nhàn, không còn có chính-vụ gì phải lo toan, chức-trách gì phải đảm-nhiệm, cái thân ngoại vật là tiên trên đời; nhưng đối với xã-hội thì tuổi càng cao, danh càng lớn, càng là một bậc người phụ trọng vọng trong sĩ-phu, đứng tiêu biểu trong công-chúng, mình mình kiêm cả đức xí tước là ba cái thiên-hạ lấy làm đạt-tôn, cái địa-vị ở trong xã-hội càng tôn chứng nào thì cái công việc phải gánh vác cho xã hội càng nặng chứng nấy, có phải hưu-quan mà hưu cả xã-hội được đâu. Người ta đối với xã-hội có cái nợ dõng lẫn; trong một xã-hội là một cái trường thông công dịch sự với nhau, người làm việc nặng, kẻ làm việc khi dễ cung cấp cái sự rẫn dùng lẫn cho nhau; thử ngẫm ngay trong một cái thân mình, ai cày mà có gạo cho mình ăn, ai dệt mà có áo cho mình mặc, ai chế tạo vận-tải mà có đủ mọi vật như yến cho ta? chẳng phải là ta đã chịu một món nợ với xã-hội ta rất nặng dư, ta nếu ăn dưng ngồi rồi, không làm một cái sự nghiệp gì đóng góp với xã-hội ta, tức là ta vỗ trước món nợ rất nặng của xã-hội ta mà ta không trả vậy; cái nợ ấy ta còn sống một ngày là ta còn phải mang mà ta còn lo trả, có lẽ nào bỏ vũ-trụ mặc dân em gánh vác mà đắp tai cái trốc cho qua cái ngày thảng hư sinh ấy hay sao? Mà càng là người vị cao vọng trọng, sử dụng của xã-hội càng nhiều, hưởng thụ của xã-hội càng hậu, thì cái nợ ấy lại càng mang nặng mà công phải lo trả hội hơn người thường; các vị hưu-quan chính là người mang nợ xã-hội nặng hơn mà phải lo trả nợ xã-hội hội hơn người khác vậy.

Ta không nói đâu xa, nói ngay như ở nước Pháp, biết bao những bậc hưu-quan làm nên công-nghiệp cho cả dân cả nước nhờ cậy lớn-lao, một đời tận tụy về việc nước việc dân, đến bảy, tám mươi tuổi đầu đã vào lúc công thành thân thoái mà không hề thấy một ngài nào chịu ngồi yên dì-dưỡng cái thân già ở một nơi nhà cao cửa rộng, vợ đẹp hầu non, sáng yến chiều thang, nay tuồng mai hát; hay là la-cà tới những chỗ môn-sinh cố-lại để đẽo cái khoản tiền tặng bảo thù ơn, lọm khọm vào những chỗ quyền qui đương dỡ, để mưu cái địa-vị cho con cho cháu, di doanh-cầu lấy những cái lợi lộc không chánh đáng làm cái của tự phụng khoái lạc cho cái giá cơm túi áo lụn tháng qua ngày; cụ nào cũng không tiếc tinh-thần, không quản khó nhọc, lo làm sách làm báo, du lịch nước này nước khác, giao-thiệp việc nọ việc kia, mong giúp cho thế nước được vững-bền, gọi cho hồn nước được tỉnh-táo; chính quan Sarraut Toàn-quyền Đông-pháp ta trước ngài cũng thường nói sau khi ngài thoái lão, ngài sẽ lại quay về cái nghề làm báo của ngài, gắn đây nhân một sự xung-đột trong chính-giới, ngài bị đảng xã-hội cấp-tiến là chính-đảng ngài bài truất, ngài định tạm thoát ly ra ngoài chính vụ mà ngài cũng tuyên-bố sẽ ở nhà ra sức cổ động trù-hoạch cho thành cái công nghiệp thuộc-địa của nước nhà, không vì thôi quan mà nhãng bỏ việc nước chút nào cả. Ấy các vị hưu-quan nước Pháp đấy.

Lại nói ngay các cụ hưu-quan ta đời trước, khi nộp ấn treo xe, trở về hương-lý, cụ thì lập trường học, cụ thì mở đồn điền: như cụ Tư-nghiệp Hoàng-giáp-Duyên, cụ Tuần-phủ Phó bảng Lượng, lấy văn-chương đạo đức đào tạo kẻ hậu-tiến, học trò thành đạt kể có hàng trăm, mải-miết nơi bảng văn ân sách cho đến lúc đầu bạc răng long mà giảng tập không hề biết mỏi; cụ Kỳ-xuyên lúc thôi làm bố-chính, cụ Phương-khê lúc thôi làm án-sát, về nhà khẩn ruộng lấp ấp, khai thông thủy-đạo, chiêu mộ điền-tốt, bảo dân cày cấy giống giọt, đến nay non hai huyện trong tỉnh Bình-thuận, mười mấy làng trong vùng Thanh-hóa, dương là chỗ chuộng lấy cỏ rậm mà biến thành ra mấy ngàn nhà lạc nghiệp an cư, tử đệ điền-trù, cái công mở-mang của các cụ còn để cho người sau tưởng nhớ. Ấy các vị hưu-quan ta đời trước đấy.

Nếu các vị hưu-quan ta bây giờ mà có được một bậc người thật là bậc thượng-lưu hoàn-toàn xứng đáng thì tất rộng trông gương được các vị hưu-quan nước Pháp, gần nơi đấu được các vị hưu-quan ngày xưa; cái vị-vọng của các ngài đã đủ khiến cho người ta phải kính, phải trọng, cái tiếng nói của các ngài đã đủ khiến cho người ta phải phục phải theo, cái thế lực của các ngài đã kể vị người nhiều, kể tin người cậy cũng lắm, mà nhất là cái tư-sản của các ngài thì chẳng những các vị hưu quan ta trước không sao bì được mà có dễ các vị hưu-quan nước Pháp cũng chưa chắc đã bằng; lấy cái tinh-tinh, cái phẩm-cách, cái học-thức, cái tài-lược, cái đảm-lực, cái cách cư-xử giao-tế cái gì cũng siêu-việt tầm-thường mà lợi-dụng cái địa-vị của mình, chuyển-bát cái tư-sản của mình, dựng ra làm trụ cốt cho quốc-dân, mà tổ-chức, mà chủ-trì, mà kinh-doanh, mà gìn-giữ một cái sự-nghiệp công ích công lợi gì, thì thiết tưởng những công việc hiện thời mà quốc-dân ta đương mong mỏi như việc khẩn đất hoang, việc mở mỏ mày, xe nước ở các cánh đồng khô, trường học ở các miền thôn-giã, thư-xã để làm sách dịch sách, thương cục để trữ hàng phát hàng vân vân, cái tư-bản, cái tài-lực người thường không thể xướng khởi được đều có thể lấy cái địa-vị, cái tư-sản của các ngài mà đảm nhiệm cho xã-hội được, thành-lập hoàn-toàn, có đâu đến nỗi để cho một dân sâu một mượn được cái tiếng cổi công-ích, dựa được cái hiệu cờ thực-nghiệp mà lừa gạt quốc-dân, thôn thực công khoản, mưu việc thủy thanh chung tệ mất cả mười. Mà cái địa-vị của các ngài mạnh-mẽ dắc lực là nhường nào! quyết không phải chỉ thanh là một cái lợi-khí để bóc lột dân em, hống-hách làng xóm mà thôi đâu. cái tư sản của các ngài nay nở hữu dụng là bao nhiêu! cũng quyết không phải chỉ thành là một cái bả dục để dử thói kiêu xa, xui lòng dâm dật mà thôi đâu vậy.

T.

Tin Trung-hoa

Ngày 2 Avril 1924

Việc Trung Nga thiết lộ

Ngày 21 mars, Ngô-bộ-Phu đánh giây thép cho Bắc-kinh, xin chánh phủ phải giải quyết việc Trung Nga giao thiệp cho mau xong.

Ngày 22 mars, ngoại-giao bộ tư giấy cho ủy-viên Nga xin lại định ngày hội nghị.

Ủy-viên Nga có đến thăm công-sứ Nhật-bản, nói chuyện lâu lắm; nghe đâu như Nhật-bản không muốn cho việc Trung Nga giao thiệp thành lập. Cuộc nói chuyện của ủy viên Nga với công-sứ Nhật, chắc có trở ngại đến việc Trung Nga giao thiệp.

Ngoại giao bộ đánh giây thép cho Lý-tự-Ngao, xin với ngoại giao bộ trưởng nước Nga, khai hội một lần nữa, hoặc ở Bắc-kinh, hoặc ở Kinh-đô Nga; nhưng chưa thấy ngoại giao bộ Nga giả lời.

Ngày 24 mars nội-các Mã-khôi, bàn việc Trung Nga thiết lộ, ý kiến mỗi người mỗi khác, cho nên lần hội nghị này lại không có kết quả.

Tào Cổn sai Vương Sủng-Chi đến thăm ủy viên Nga, thuật duyên cớ vì làm sao mà chánh phủ Trung-hoa cưỡng chế các khoản đều ước của Vương-quán-Đình khởi thảo, và xin ủy viên Nga thỏa ngay lại với Cố-duy-Quân; ủy viên Nga vẫn tỏ ý cố chấp không nghe.

Cố-duy-Quân thương nghị với ủy viên Nga ba việc: 1) ngoại giao bộ đối với nước Nga, trước sau vẫn giữ chủ quyền không cần cho nước nào can thiệp; 2) ủy viên Nga triệt bỏ cái kỳ hạn ba ngày, để có thì giờ thỏa nghị lại; 3) các khoản đều ước của Vương-chánh-Đình khởi thảo và ký tên không có giá-trị gì, chánh-phủ Bắc-kinh có quyền xóa bỏ.

Vương-khắc-Mẫn lại cáo đau

Nội-các kinh-phí các việc nhàn chánh quản thủ ấn, các quản đoàn lại đến tại chánh bộ tôi tương, Vương-khắc-Mẫn từng rồi quả, lại cáo đau không đến bộ coi việc.

Ôn-đức làm làm Bột hải hạm đội tư lệnh

Triệu-ngọc-Kha thỏa nghị với Đô-tích-Khuê, đánh giây thép về Bắc-kinh, cử Ôn-thọ-Đức làm Bột hải hạm đội tư-lệnh.

Tin Quảng-đông

Từ khi Dương-hy Mẫn từ chức liên quân tổng chỉ huy, các chánh đảng đều có ý muốn cử Đàm-diên-Khải thay chức ấy, nhưng vì có gián trở một chút, cho nên còn dùng dằng chưa định; Tôn-Văn lấy rằng Lý-liệt Quân vốn có danh vọng và đối với các quân đoàn tỉnh Vân-nam, tỉnh Hồ-bắc và tỉnh Quảng tây cảm tình rất hậu, quyết ý cử Lý làm chức liên quân tổng chỉ huy.

Tin Đông-giang

Tôn-Văn mới tiếp tin ở Đông-giang báo rằng ngày 21 và ngày 22 mars, Lý-Lân-Phục (bộ trưởng Hồng triều-Sơn. Vương-định-Hoa và Hoàng-nhiệm Hoàn đã đới quân ở Long-môn về Hà-nguyên hợp ở Bá-sơ-la và ở Long-môn, Trần quân phòng thủ rất là không hư.

Cái tiêu chuẩn thu thuế

Công việc nhà-nước, không trương một ngày một rộng ra, thì số tiền kinh-phí cũng phải một ngày một to ra thêm. Cho nên ngạch thuế cũng phải tây thời tây việc mà tăng lên, hoặc là vì số người sinh sản đông, hoặc là vì làm ăn thịnh vượng hơn, đó là cái lẽ tự nhiên phải như thế.

Nếu ngạch thuế chánh cung chỉ đủ sung vào số tiền kinh-phí trong một năm của nhà-nước, mà không chi cấp số tiền bất thường chi, thế tất lại phải đặt thêm ra ngạch thuế khác. Nếu muốn đặt thêm ngạch thuế khác, thì lại phải kén chọn cho tinh, trừ tinh cho khéo, vì ngạch thuế đặt thêm nhiều ra, thì hay mất lòng dân. Cho nên muốn không mất lòng dân, mà thuế lại thu được đủ dùng thì phải chọn ngạch thuế cho tinh mà số thu cho đúng.

Còn đến cái thời kỳ thu thuế và số tiền tổn phí về việc thu thuế, thì phải trù liệu cho khéo, dựng để đến nỗi hao hụt nhiều; nếu không thì nhân dân phải đóng thuế nhiều mà nhà-nước thu vào được ít, dân thì thiệt hại mà nhà-nước không được lợi ích gì, đó là một điều tệ nhất ở trong công việc thu thuế, mà ảnh hưởng cả đến toàn thể quốc-dân.

Việc thu thuế cốt làm thế nào cho đừng hại dân đương kinh tế của quốc dân, là về việc thu thuế đối với đường kinh-tế của quốc-dân, có một mối quan hệ rất mật. thiết. Muốn cho việc thuế không hại gì đến đường kinh-tế của quốc-dân, thì phải xét thấu cái trình-độ quốc dân, và cái cơ-quan việc thuế, mà vun lớn gốc thuế cho khéo, kén chọn hạng thuế cho tinh.

Thế nào là vun bồi gốc thuế? Thuế là trích lấy một phần lợi về đường kinh-tế của mỗi người mà nạp cho nhà-nước, tại sản của mỗi người, tức là cái gốc thuế, nếu biết theo vun bồi cái gốc thuế lấy cho tốt, tại cảnh là hoa quả, tất sinh sôi nảy nở được nhiều, thì việc thu thuế mới không tổn hại cho nhân dân và lại không những là tại sản của mỗi người là gốc thuế, mà chánh cái sức lực của mỗi người cũng là gốc thuế, nếu sức người được mạnh khỏe luôn mà đảm đang được việc cả thì gốc thuế cũng đã vun bồi được một nửa.

Tuổi nào là kén chọn hạng thuế? Thuế là trích lấy một phần lợi về đường kinh-tế của mỗi người mà nạp cho nhà-nước, nhưng mà đường kinh tế của quốc-dân, tinh thể không giống nhau, cũng có nghề sinh lợi ít, cho nên nhà-nước phải tùy nghề nghiệp của mỗi người mà đặt ra các hạng thuế, thì người chịu thuế mới không ta oán, mà việc thu thuế mới không đến nỗi khó khăn.

X.

CÁI HỒN VUA TOUTANKHAMON THIÊNG CHĂNG?

Từ ngày khai quật cổ-mộ ở hoàng-lăng-cốc nước Ai-cập đến giờ, những nhà chủ trương công việc ấy người thì chết, người thì mắc nạn, vì vậy có người Anh bảo là hồn vua Toutankhamon thiêng. Mới đây ông nghị-viên Astor nước Anh, đi thăm lăng vua Toutankhamon về, lại gặp phải một sự cũng kỳ. Buổi chiều hôm ông ở Ai-cập về, thì ở nghị-viện có một cuộc hội-nghị quan-trọng. Tòa Nội-các và đảng lao-động mà ông vốn về đảng bảo thủ, nghị-viện bàn xong, đến lúc bỏ phiếu ông bỏ phiếu phản đối lời nói các Ông bỏ phiếu như thế là phải lắm, song chỉ hiềm một nỗi ông quên không phát thệ trung thành với Anh-hoàng, những ông nghị về đảng phản đối bèn tuyên bố việc ấy lên, thì ông phải phạt 5 $ 0 l. vres ma mất chân nghị-viện theo như lệ thường trong nghị-viện xưa nay. Ông Astor là một chân nghị-viện lão thành mà quên cái lệ thường như thế cũng là kỳ thật, vì vậy nhiều người tự hỏi rằng có phải hồn vua Toutankhamon ám ảnh làm cho ông quên chăng.

Chuyện Xiêm-la

Một cậu học-sinh Xiêm

(Tiếp theo)

Người con gái ấy ngồi xuống xong rồi cũng có nhìn chúng tôi, nhưng mà lại nghỉ-ếm nhiều ngoảnh mặt đi. Mùi thuốc lá nghi ngút, mùi cà phê phảng phất, mùi rượu nồng nồn của một tay « bợm rượu » ngồi bên bàn cạnh chúng tôi, gái nhan-sắc yểu điệu ở kia, tiếng Pháp lưu lo hai chúng tôi nói ở đây, khiến cho tôi lúc ấy hồi-tưởng đến một tối thứ bảy, trong tiệm cà-phê rạp hát ở Hà-thành, tôi với một người bạn cũng nhau đương than thở nỗi trôi nổi dưới « song tình ». Thì giờ mỗi ngày mỗi đi, lúc nào cũng vương vấn với tình. Cha mẹ, anh em khuyên dỗ thế nào cũng trơ trơ với tình. « Song tình » không những là trôi nổi người bạn tôi với tôi, trộm tưởng cũng trôi nổi phần nhiều bon thiếu-niên nước Việt-Nam ta quê độ như thế. Đã đành rằng đa tình không ai phải là lỗi tội, nhưng mấy năm trường kể bỏ bê bao nhiêu thì giờ, đều quanh quẩn trong vòng tình, tôi thật lấy làm tiếc lắm. Nếu trong quãng thì giờ ấy, tôi cũng bạn tôi, cũng hết thảy bọn thiếu-niên nước ta lấn trí mở mang trí-thức thêm thì nước Việt-Nam ta cũng vui có được lũ con bất nghĩ này mà chẳng trách chúng ta được. Nhân vì trong trí tôi lúc ấy đương chênh nghỉ đến cái cách phí thì giờ của thiếu-niên Việt Nam như thế, tính thác-mách của tôi bèn giục tôi trỏm lòng cậu học-sinh Xiêm xem cận đối với tình ra sao. Tôi bèn mượn cái nhan sắc của cô con gái Xiêm ngồi kia, chỉ trỏm cô ta mà hỏi cậu:

« Thiên-hạ thường nói anh-hùng « khó qua được mỹ-nhân. Cậu nghĩ « sao? » Cậu cười mà đáp:

« Cậu nói lấy theo ý nhỏ mọn của « tôi, cũ lắng qua là một câu những « bậc anh-hùng, trong khi lỡ bước, « dùng ma lưa gạt lòng thiên-hạ để « che đậy lấy lỗi khác của mình; thật « ra, phẩm đã gọi là anh-hùng, sao « lại bận vì chút tình đàn bà đương « lúc mình thi-hành việc lớn lao! » Tôi cũ đâu mà phục lắm lòng cao-thượng của cậu; nhưng tôi không khỏi còn nỗ ngại cái lòng cao-thượng quá của cậu, nên tôi với thưa ngay rằng: « Nhưng khi lận lội trong bước « đường công-danh, ngoài cái sự vui « vào nghĩa-vụ đối với nước, đối với « đồng bang cũng đối với thân mình, « những bậc anh-hùng lại thường vin « vào mối tình đối với « người yêu » « mà khuây khỏa tấm lòng cay đắng « của mình. Tôi thiết nghĩ tình cũng « là một mối rất quan-trọng cho người « đời và rất có ích cho anh-hùng vậy. »

Cậu nói: « Tôi cũng không bảo rằng « không, ngài nghĩ điều ấy cũng không « phải là không có lý. Nhưng cái tình « dẫu rằng có quan-trọng cho người « đời, dẫu rằng có ích lợi cho anh-« hùng theo như lời ngài nói, ta cũng « chẳng nên say đắm làm chi cho lắm. « Tôi nói say đắm là tôi muốn nói đến « cách cư xử của một hạng người k.a. « ngày đêm chỉ lẩt thẩt với tình, không « làm được công việc gì nữa. Ta nên « riêng lấy chút lòng mà đối với tình « và nêu lấy hết cả thì giờ của ta mà « riêng để cho tình ». Cậu tôi như thế, bọn thiếu-niên Việt-Nam ta nên nghĩ sao?

Hai tháng sau, một hôm trong khi chuyện vãn ở nhà tôi, cậu nói rằng: « Nước tôi ngày nay tuy it dụng Pháp-« văn, nhưng lấy con mắt hẹp hòi của « tôi mà xét, bước đường văn-minh « mở ngày một rộng, thế nào tương-« lai này cũng phải cần đến. Hiện nay « trong bọn thượng-lưu nước tôi cũng « có it nhiều người biết Pháp-văn và « ở nước tôi cũng có mấy nhà trường « dạy đến Pháp-văn tuy trường ngài « cũng rõ —; nhưng lấy cái học-lực « dương-thời mà so sánh với người « thì vẫn còn kém xa ngươi lắm. Tôi « sánh với bọn học-sinh nước ngài « đây. Bọn học-sinh nước tôi đi rồi, « điều ấy tôi xin đoan chắc. Bởi vậy « ngày đêm tôi vẫn thường ấy nay « đến cái nỗ. Pháp-học thấp thỏi của « nước tôi mà tôi không thể không « buồn được. Vì phụ mẫu tôi hễm « hoi con cái, có một mình tôi, tôi « không thể đi cho đến Pháp-quốc « được, nên lâm lúc long hi-vọng tôi « vẫn xiêu ngả về đất gần gũi nước « ngài đất Hà-nội —, đất và vật mà « ngài thường vẫn kể chuyện cho tôi « nghe. Tôi muốn lên Hà-nội, trước « là học thêm đôi chút Pháp-văn, sau « là mong cho con trí tôi theo đòi « được những bậc anh-tài của nước « ngài vậy ». Tôi nghe giọng thỏ-thẻ của cậu, tấm lòng tôi rất nên cảm-động. Tôi nắm tay cậu mà nói rằng: « Tự ngày tôi ở đất Xiêm đến nay, « tôi mới gặp được người Xiêm mà « đối kháu trọng. Không phải rằng « tôi để học thêm Pháp-văn và để theo « đòi những bậc anh-tài nước tôi mà « tôi kính trọng cậu. Tôi kính trọng « cậu là vì cậu nói của cậu có ý thật « thà, có ý biểu-lộ tấm lòng của cậu « yêu mến nước tôi và đồng-bào tôi « — không như nhiều người Xiêm « mà tôi đã thấy. Những người Xiêm « ấy khinh bỉ người nước tôi, cho là « vô trí vô lực. Những người Xiêm ấy « tự tưởng họ quá nặng! Tôi chẳng « muốn quét mà cũng phải ghét. . . . .

« Ngày nay nước Pháp và nước Nam « nai bền dương đồng lòng gắng sức, « bạn dạy đỗ, bạn học đòi một cách « còn thỏa thêm. Sự ấn cậu thử là vì « cuộ g tôi được thấy tấm lòng quảng-« đại nước Pháp mà phục, chứ không « có điều gì nghi ngờ cả.

« Tôi qua lời bàn bạc chút lòng « riêng tây tôi mà quên hẳn câu « chuyện cậu nói. Xin cậu thứ lỗi. « Muốn đạt cái hi-vọng của cậu, tôi « tưởng cũng chẳng khó gì đâu. Cao « học đường nước chúng tôi ngày « nay vẫn mở rộng dung dung và vẫn lấy « làm vui ở đó cho bọn học-sinh các « nước chúng tôi đề vào học ở « trường Cao-đẳng. Trường Cao-« đẳng nước tôi duy chỉ Hanoi « chứ ngoài tôi có ; nên chi những người « Lao, người Cao-mên cũng người « Trung-kỳ, Nam kỳ vẫn phải tới đó « học cả. Nay cậu tỏ cái ý của cậu ra « như thế, cậu lại làm cho tôi thêm

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

« được một cái ý mới. Tôi xúc ao « rằng thanh-niên nước cậu mau mau « mà công nhận Pháp văn là một « mối rất cần cho sự tiến hóa văn- « minh ngày nay và chánh-phủ Xiêm « cùng chánh phủ bảo-hộ nước tôi sẽ « không lâu mà đồng ý gửi và nhận « học sinh Xiêm vào trường Cao- « đẳng Hanoi.»

Liền khi cậu bắt tay từ giã tôi để ra về, cậu còn nhớ mà nói : « Gửi và « nhận học-sinh Xiêm vào trường « Cao-đẳng Hanoi cũng đáng là một « điều mừng to tát cho bọn dở-dang « nước tôi vậy » Hết câu, cậu lững-thững cùi đầu đi ra cửa. Tôi nhìn theo thấy cậu ra bộ nghĩ-ngợi lắm.

Đỗ duy-Nhạc.

NƯỚC NGA VỚI NƯỚC LỖ

Theo như lời sở điện-báo *Reuter* thì M. Zinoviff (nước Nga) có nói : chánh-phủ Xô-viết không có để bình để ngăn ngừa việc nước Lỗ đem đất Bessarabie sáp nhập bờ cõi mình, nhưng nếu những kẻ cừu-địch của nước Nga muốn gây nên cuộc chiến-tranh, thì nước Nga cũng sẵn sàng để đối địch lại.

M. Bratiano (nước Lỗ) diễn thuyết ở Kishinau có nói không còn ai là người phải đổi việc đem đất Bessarabie trả lại cho nước Nga, nhưng nếu ai dùng võ-lực mà ngăn trở cái việc chính đáng ấy, thì toàn quốc sẽ biết cũng phẫn mà bênh vực lấy cái quyền lợi của mình. Đất Bessarabie trước đây thuộc về nước Lỗ, thì bây giờ cũng thuộc về nước Lỗ.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 11 avril 1924

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Những giấy cổ-phần về hội buôn của M. Stinnes hạ giá nhiều lắm.

Tin Munich. — Một người đồng-đảng của Hitler trốn mãi, mới bị bắt ở gần cái thành giam những người bị tòa án Munich kết án.

Tại nghị-viện

Mấy tờ báo có nói đến việc nước Pháp gửi tiền vàng sang nước Anh, nên tại nghị-viện có hỏi tọa-độc-các về việc ấy, quan Poincaré có đáp lại rằng trong số tiền của nước Nga nộp khi ký tờ giao ước Brest-Litowsk, còn lại là 16 triệu đồi ars. Số tiền ấy hai nước Anh Pháp mỗi nước lấy một nửa để trừ bớt nợ cho nước Nga. Vậy nước Pháp thu nhận làm triệu, còn làm triệu gửi cho nước Anh.

Quốc-vương Lỗ-mã-ni tại Pháp

Quốc-vương Lỗ-mã-ni tới Paris. Quan Giám quốc Millerand và quan Poincaré có ra đón quốc-vương ở nhà ga, mà đưa đến bộ Ngoại-giao.

Tờ trình của hội-đồng giám-định

Chánh-phủ nước Đức có nói rằng có các tờ trình của hội-đồng giám-định, thì các nước sẽ có cái tiêu chuẩn để thương nghị với nhau, song các số biên trong các tờ trình ấy cao lắm. Chánh-phủ Đức sẽ xét các bản tờ trình ấy.

Tại chánh trị giới nước Anh, người ta nói hội-đồng bồi thường còn phải bàn bạc lâu mới có thể hợp ý nhau về mọi khoản của các nhà giám-định đề khởi. Nước Đức làm sao cũng kêu nài, nhưng về sau tất phải tuân các khoản của hội-đồng bồi thường quyết ngại.

Bộ ngoại-giao nước Pháp không tỏ ý kiến về các tờ trình ấy ra làm sao, chỉ biết rằng các tờ trình ấy nay mai sẽ gởi đến nghị-viện xét.

Các bạn nước Bỉ hoan nghênh các bản tờ trình ấy, song có ý ngại rằng không biết nước Đức có chịu tuân nguyên cả mọi khoản hay không.

Phần nhiều các báo nước Pháp, nói : Tuy rằng các điều khoản trong tờ trình ấy không được như lòng sở cầu của nước Pháp, song xét ra cái chương trình của hội-đồng dự thảo ra đó, cũng còn hơn các chương-trình từ trước đến nay.

Bordeaux, ngày 12 Avril 1924

Tại chủ-dân nghị-viện

Nghị-viện ưng chuẩn việc định hạn nghị-viện là sáu năm, và mỗi lần bầu cử bầu lại một phần của ba.

Động đất ở nước Ý

Ở Acquapendente có động đất. Nhân dân bỏ nhà tranh một nơi.

M. Stinnes tọ thế

M. Stinnes là một nhà đại kỹ-nghệ bực [illegible]

Báo « *Moring Post* » nước Anh có nói : Việc các nhà kỹ-nghệ và các nhà tư bản nước Đức vận động làm ngăn trở sự thi-hành hòa-nghị là do M. Stinnes chủ trương. Nhưng vì nước Pháp sáng suốt nhanh nhẹn và thi-hành một cái chánh-sách cương cường, nên cái mưu người Đức không thành công vậy. M. Stinnes thật là bị thất bại.

HOA-KỲ VỚI NHẬT-BẢN

M Haker (Californie) bàn về việc diđáu tại nghị-viện có nói : Ngày nay đến lúc Hoa-kỳ phải tìm đường tự bảo hộ đối với bọn đi dân nước Nhật. Số người Nhật ở Hawai một ngày một tăng mãi lên. Ai cũng biết rằng tại các đảo ấy, người Nhật đứng đầu nhiều nhà buôn lớn. Ở Seattle người Nhật có mấy nhà khách-sạn lớn, và việc buôn cả buôn rau thì ở trong tay họ cả, ngoại giả họ còn chủ trương nhiều việc buôn bán khác nữa. Ở nhiều tỉnh thành về miền duyên-hải tình trạng cũng thế.

M. Miller (Washington) nói : Cái phong-tục riêng Á-đông của người Nhật làm cho họ không sao đồng hóa với Hoa-kỳ được. Họ không sao quen được cái lối sinh hoạt dân chủ tối-tân của Hoa-kỳ Người Nhật bao giờ cũng là người Nhật.

MỘT ĐỨA BÉ RẤT KỲ

Một ống điện thiên-nhiên

Báo *New-York American* có đăng tin sau này :

Ở Houston tại châu Texas (Hoa-kỳ) có một đứa bé rất kỳ. Đứa bé ấy tên là Altoy, bố mẹ nó là người Nga. Thân thể nó hình như một ống điện rất mạnh.

Mới đây, đứa bé ấy đến nhà một người thợ trồng răng để vá một cái răng sâu. Răng vá xong, nó cầm đầu dây điện ở một cái quạt máy cầm vào chỗ răng vá, thì thấy quạt quay tít lên.

Mấy viên thầy thuốc được tin, đương xét đứa bé ấy, nhưng chưa rõ là tại làm sao.

Người ta nói lấy điện trong mình nó đủ thắp được một cái đèn.

Nó cầm một miếng sắt vào tay, rồi bỏ ra thì miếng sắt thành ra một miếng đá nam-châm. Khi tay nó cầm một cái búa cán sắt, thì các chất nhẹ xa đó một thước rưỡi bị hút cả đến gần nó.

Khi nó đứng trên một cái ghế đầu làm bằng chất không truyền điện được, mà ai mó vào mình nó, thì giật lên như mó vào giây điện vậy.

LÀM THẾ NÀO BIẾT MỘT NGƯỜI CHẾT HẲN

Mới đây hoàng-thân Matsukata, là một nhà chánh trị lão thành nhất nước Nhật, phải bệnh đã lắt nghắt rồi, đến lúc hai viên thầy thuốc chuyên khoa cầm bút ký giấy mai táng và các quan đương lo liệu làm lễ cất đám rất tỉnh đoán, thì thấy hoàng-thân cựa cậy rồi lại nói được.

Những việc chết đi sống lại như thế xưa nay cũng nhiều. Mà chuyện kỳ nhất là chuyện ông François Curtis ngày xưa là một vị quan về triều vua Charles IX. Thân mẫu ông có thai ông bị bệnh đã chết, phải mổ tử-thi cho ông sinh ra đời, về sau ông làm quan đi đánh trận, hai lần đã chết hẳn bỏ chồng chất với các tử-thi khác, thế mà lại sống lại

Vì vậy lệ thường mỗi khi một người chết, người ta phải để 24 giờ mới chôn chết, không sợ chôn người chưa chết hẳn. Nhưng những người đương khỏe mạnh, bỗng nhiên mà chết, hoặc là những người có phải đau ốm lâu ngày, nhưng trước người thường to béo, có khi chết đã ngoài 24 giờ, sau lại sống lại. Trong những khi ấy, dù xem thân thể ấm lạnh thế nào, hoặc lấy dao chích để xem máu có chảy hay không, hoặc đặt cái gương trước mồm để xem hơi còn hay không, cũng không lấy gì làm chắc. Dẫu bệnh nhân không biết đau đớn nữa cũng không chắc đã hẳn là chết đâu. Khi nào thân thể có thối ra, lúc bấy giờ mới thực chắc là chết. Nếu tử-thi chưa thối, mà muốn khám nghiệm, thì người ta thường dùng một cái cặp mà cặp da, nếu bệnh nhân chết hẳn thì chỗ bị cặp hãn ra hình như miếng da lột mỏng mà trông suốt được, nếu trong mình bệnh-nhân còn có máu chảy, thì chỗ da bị cặp một chốc lại phồng lên.

Bác-sĩ Itard bàn rằng nên tiêm năm centimètres cubes một thứ nước có chất fluorescine vào tử-thi, tiêm vào không thấy gì lạ là tử-thi chết hẳn, nếu các thớ thịt vàng lên, thì trong mình còn có máu chảy. Tiêm nước ấy xong xem lòng trắng mắt thì biết ngay.

MM. Ambard và Brissemont bàn nên dùng một cái kim tiêm mà cặm vào buồng gan và là lách lấy một tí máu ra mà thử, nếu máu có chất nước chua thì là bệnh nhân chết hẳn rồi.

Có một cách nữa rất giản dị: Lấy một cái kim cắm vào thịt rồi rút ra, nếu chỗ cắm kim lại kín lại thì bệnh nhân còn sống, nếu chỗ cắm kim không kín lại được, thì bệnh nhân chết hẳn.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 24 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật, 13 Avril 1924
Rameaux

Âm-lịch

Mồng 10 tháng ba, năm Giáp-tí
Ngày Nhâm-tuất
Hành Thủy, Sao Tinh, Trực Phá
KỴ : Quyết-thủy. Ngũ-khuyển.
NGHI : Tế-tự, Mộc-dục. Phá-ốc. Hoạt-viên
Hội đền Hùng-vương (Phú-thọ)

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 14 Avril 1924
S. Tiburce

Âm-lịch

11 tháng ba năm Giáp-tí
Ngày Bính-thìn
Hành Thủy, Sao Trương, Trực Ngọc.
KỴ : Tư-mệnh. Giải-thần.
NGHI : Mộc-dục. Kết-võng.

Giá bạc. — Kể từ ngày 12 Avril 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 55

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 12 avril 1924* 3%. 55. — 3 /. Thứ hoàn vốn dân 65.75. — 4%. 1917 59.30. — 4 /. 1918 58.15 — 5%. 1915-1916 69.85. — 5% 1920 87.5. — 6%. 1920 83 1 .

Tin tàu — Tàu *Sikiang* khởi hành ở Londres ngày 9 Avril, đi Port-Said và Saigon. Tàu *Dalny* và tàu *Amboise* khởi hành ở Marseille ngày 10 Avril đi Saigon và Nhật-bản.

Tàu *Amiral Nielly* tới Haiphong ngày 12 Avril, hồi 9 giờ 30 sáng.

Tàu bay chở người đau. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định rằng chỉ có quan Toàn-quyền hay là các quan tuần-biên các xứ, quan Thống-soái binh vụ mới có quyền cho dùng tàu bay để chở những người đau mà thôi.

Những người đau không được thầy thuốc của nhà nước chữa mà được chở bằng tàu bay thì phải chịu lấy tiền phí tổn về việc vận-tải trên không trung.

Khi nào ở gần người đau có một viên thầy thuốc xem bệnh ngay được thì việc dùng tàu bay đó sẽ không phải hỏi ý-kiến viên ấy.

Một cuộc Hội-nghị tại Nhật-bản về việc chữa bệnh ở nhiệt-đái. — Sang năm 1925 thì tại Nhật-bản sẽ mở một cuộc hội nghị lớn về việc chữa các bệnh ở các miền nhiệt-đái, vậy quan Toàn-quyền có định rằng sẽ cử một phái-bộ của Đông-dương có mấy nhà y-học tới danh sang Nhật-bản dự cuộc hội-nghị ấy.

Người qui-quốc đi xe hỏa được giảm tiền. — Kể từ ngày 15 avril này trở đi, phàm người dân Pháp, có ít ra từ ba con trở lên, tuổi từ 18 trở xuống thì người cha, người mẹ và các trẻ con đi xe-hỏa ba hạng trên, giá tiền vé đi một lượt (cả vé nửa tiền của trẻ con từ 3 đến 7 tuổi) và vé khứ hồi được giảm như sau này :

Các nhà 3 con giảm 30 /. (100 phần giảm đi 30)
Các nhà 4 con giảm 40 /.
Các nhà 5 con trở lên giảm 50 /.

Quan Sốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nói thường, năm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trở-con.

Ở phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 23, Hanoi. Ống nói 814.

Quan Sốc-tơ có cả nhà cho người đi, người ăn đến năm, ai cần lại hỏi. 2863

Đường bộ đi Tuyên-quang — Đường Phú-thọ đi Tuyên-quang hiện đang sửa mấy cái cầu sắt mà thay cầu xi-măng cốt sắt vào, cho nên phải đắp những con đường phụ ở bên cạnh để đi lại. Song phủ Thống-sứ có bá cáo rằng qua những đường đắp phụ ấy dầu đi bằng ô-tô nhẹ cũng rất là nguy hiểm.

Cái bệnh cờ bạc. — M Nguyễn-văn-Cơ, chủ sự nhà giấy thép Thái-bình tiêu tiền của sở ấy trốn đi mất, mà đã bắt được giam lại Nam-định thì ngày hôm qua linh sen-đầm đã giải vào Tòa án Hanoi. Việc này có lẽ vụ sau sẽ đem lên tòa Đại hình.

Như lời bản báo đã đăng trước, số tiền tiêu mất của sở ấy là ba chữn mốt.

Khốn nạn một kiếp người, cũng chỉ vì say đắm cờ bạc, mà đến nỗi thế. Người ta nói rằng ông chủ cờ bạc đã đành, bà chủ cờ bạc mới lại bằng nữa, bởi thế cái chết lại càng chóng đến.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình tự ngày thứ tư 9 đến ngày thứ bảy 12 Avril 1924.

THỜI-SỰ PATHÉ

NGƯỜI ĐÀN-BÀ KHÔNG XƯNG TÊN
Là một tấn hài-kịch chia làm 5 phần của M. Maurice de Marsan

THỜI-SỰ ECLAIR

Sau phần thứ ba về phim
NGƯỜI ĐÀN-BÀ KHÔNG XƯNG TÊN
thì entr'acte

Buổi ban ngày ba giờ, ngày thứ năm mở cửa 17 giờ 30

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương khu độ sự đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said tải-cấp Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt đỏ các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại : ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
Giấy nói số 236

3015.

Ngạch học-chính — M. Bùi Tấn-Quỳnh, cử nhân thành-chung, được bổ giáo-học tập sự.

M. Nguyễn-văn-Tu, cử nhân Sơ-học Pháp-Việt được bổ trợ-giáo tập sự.

Ngạch quan lại. — M. Phan-thiện-Niệm tri-huyện Trấn-yên (Yên-báy) và M. Ng-văn-Thịnh tri-huyện Cát-hải, được đổi lẫn cho nhau.

M. Nguyễn-gia-Tiến, thừa-phái, nay được kiêm việc dạy chữ nho ở trường Lai-châu, thay M. Bùi-nguyên-Quỹ, mỗi tháng M. Tiến được lĩnh thêm 10 đồng phụ cấp.

Bán đồ cũ. — Sáng hôm qua, tại trường Kỹ-nghệ Hanoi có bán đấu giá hai cái ô-tô, sắt vụn, các vỏ lọ, đồ xe ô-tô cũ, thùng sắt tây, máy viết vân vân, là những đồ dùng đã đem loại, người đến mua đông lắm.

Vận-tượng và Bạch-tản bội tinh. — M. Trịnh-tuế-Phu, thư-ký hạng tư ngạch Đông-pháp Học-chính, tòng sự tại Y-viện học-đường, được thưởng Vận-tượng và bạch-tản bội-tinh (Médailons d'Eléphants et Parasol blanc) về dịp ngày 1er janvier 1923.

BẢN HẠ GIÁ

Mới bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) hộp vàn hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20
2207

Cái nạn ô-tô. — Chiều theo tờ tư của quan Biện-lý Hanoi, sở mật-thám đã cho xét việc cậu Ng-trọng-Loan học-trò trường Bảo-hộ phạm tội mạo chữ.

Cải chính. — Trong mục « *thường hàm* » hôm qua, có M. Đào-công-*Càng*, là thợ chạm, quán làng Thiết-ứng, tỉnh Bắc-ninh, được thưởng hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ (9-2), in lầm là Đào-công-*Bang*, vậy nay cải-chính lại cho đúng.

Nứt mắt đã biết ăn cắp. — Tên Ng-v-Nghiệp, 12 tuổi, đi ở, nhà ở phố Sinh-từ, bị kiện là ăn cắp của M. Moissonnier đội khố đỏ, mất mấy cái quần áo và giầy giá đáng 15 đồng, thì nay đã phải giải vào tòa án.

Lấy của trốn mất. — Mme Lý-thị-Lộc, làm nghề kim-hoàn, nhà ở hàng Đào số 87, kiện một người thợ là Ng văn-Xuyên lấy mất ít vàng giá đáng 95 đồng và lĩnh trước 150 đồng, rồi trốn đi mất.

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ lĩnh một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
39, Phố hàng Quạt, Hanoi

Thuốc-lá Manille vấn điếu to và vấn điếu nhỏ (cigares et cigarettes) tốt thượng-hạng và khói rất thơm.

Thuốc-lá Hoa-kỳ vấn nhỏ (cigarettes) hiệu « Camel ».

Bán tại : số 36, phố Đường Huế (Chợ-hôm) Hanoi. 3822

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Lính nhà Thương-chính bị thương. — Có một người lính nhà thương-chính đến khám nhà mấy người Khách ở Hong-gay, thấy thuốc phiện lậu nhiều lắm, thì bọn này kháng cự, rồi sinh sự đánh nhau. Vì thế thuốc phiện lậu không bắt được, mà người lính lại bị nhiều thương tích nặng, nhất là một vết dao đâm chạm vào đến phổi. Chiều thứ năm ngày 10 Avril, người lính bị thương ấy đã chở tàu *Malacca* về Haiphong và đã vào nhà thương.

Chó dại. — Một con chó tây cắn phải tay một bà đầm đã bắt đem vào nhà nhốt sức vật rồi ; con chó bắt vào nhà nhốt sức vật ngày 2 avril, thì đã đánh chết hôm kia rồi ; lại một con chó ta ngày 1er avril có cắn một người linh khố đỏ và đã bắt được vào nhà nhốt sức vật, cũng đã đánh chết cả rồi.

Bệnh dậu mùa. — Người ta thấy ở đường Sad.-Carnot một cái xác con gái chừng hai tuổi, chết về bệnh lên đậu mùa, xác ấy đã đem vào nhà xác.

Ngã đau. — Ngày thứ năm 10 avril, một người đàn bà gánh đồ nặng nặng quá, trượt chân ngã ở trong chợ, rồi sai xương ống chân bên tay mặt, đã đem vào nhà thương bắn xứ rồi.

HÀ-ĐÔNG (CẦU-GUỘT)

Mong có giấy thép riêng — Ga Cầu-guột Phú-xuyên đã đặt bàn giấy thép được gần một năm nay mà không biết tại sao vẫn chưa nhận gửi giấy thép riêng chỉ dùng về việc sở hỏa-xa thôi.

Vì vùng này sự thương mại cũng rất là tiện lợi mà sự thông tin cũng lại rất là cần lắm, nhất là về sự giá cả buôn bán. Thế mà mỗi khi người nào muốn gửi một cái giấy thép riêng đi đâu thì lại phải lên tận ga Đỗ-xá hay xuống tận ga Đông-vàn (hai nơi này đều cách ga Cầu-guột 8, 9 ki-lô-mét cả) thật là bất tiện, mất cả thì giờ mà lại thêm chậm trễ nữa. Mong rằng sở Điện-báo xét đến cái nỗi phiền phức bất tiện ấy mà mở cả giấy thép riêng ở ga Cầu-guột này nữa thì thật là tiện lợi cho sự buôn bán, thông tin tức cho nhân dân ở vùng này vô cùng vậy. Mong lắm thay !

Hoành-Sơn lai cảo.

THẠCH-THẤT (SƠN-TÂY)

Lại dịch sốc địa ! — Từ đầu năm đến bây giờ, vùng này lại phát ra cái dịch sốc địa rất là kịch liệt. Nghe đâu ở làng Yên-thôn núi Tây-phương là phát dữ hơn cả các nơi, hình như có mấy tay sừng sỏ đứng chủ-trương để lấy bỏ. Vì vậy đã lắm người vong-gia thất-thổ, thực là hại quá !

Nếu chúng cứ được tự do tác ác mãi thì chắc sẽ sinh ra nhiều cái mầm hại rất lớn cho vùng này về sau đấy. Mong rằng quan trên cho người về thăm đích tình, mà kíp trừng trị cho thì dân đội ơn lắm.

T. K. C. lai cảo

NAM-ĐỊNH

Hội Phù-giày. Hồi 3 giờ chiều hôm 9 avril tức là mồng 7 ta thì ở phủ chính rước bóng ra chùa Gió lấy nước về đến. Thoạt tiên có ba con rồng lộn, mùa đề đớp hòn ngọc từ chùa Gió xuống đình, đi giữa có mẹ đồng quan mồm bịt khăn nhiều đ ẩu, mình mặc các thứ khăn chẩu áo ngự, chân đi bít tất trắng trẫn, đầu đội bát bình-nhang xuống đề lên kiệu, ở dưới đình đi giàu bày nghi trượng, các đồ bát bửu tàn quạt võng via cùng lính sùng đi giàn mặt, ở giữa một người cầm loa thét để dẹp đường, còn chung quanh cùng đăng sau đăng trước thì các thanh đồng nam nữ đi hộ vệ, người nào người nấy xiên những chiếc linh dài hai ba thước ta, bên nọ sang bên kia mà, có người lỗ mà đã thành seo, lưỡi thủng thành vết, cổ thắt các thứ khăn xanh đỏ như quả gấc, những thiện nam tín nữ đi lễ lượt đăng sau không biết cơ man nào mà kể. suốt dọc con đường từ núi Gió qua phủ chính đến đền ngôn như kiến, rước xách linh đình mãi đến 5 giờ chiều mới về đến phủ, trưa hôm sau 10 avril thì dân làng kéo chữ ở phủ chính rất là vui vẻ, đều hết ngày mồng mười ta thì đóng cửa đền.

Hạt giúp hội Học giới. — Nghe đâu đến thương tuần tháng năm tây, thì có mấy ông tòng sự các sở và buôn bán sẽ bắt tích cải-lương « Giọt lệ tình » của M. giáo Tuân soạn để giúp vào việc lập hội-quán Học-giới bảo-trợ.

Đèn mà tỉnh bằng. *Đăng sơ-học tối-nghiệp* năm 1923 trên nhà Học-chính hiện đã giữ về buồng giấy quan Đốc. Vậy ai trúng tuyển kỳ thi năm 1923 thì cứ lại buồng giấy quan Đốc ở trường Jules Ferry mà lĩnh.

Ông thừa chừng thiêu tiền. — Một người thừa-phái thượng-du, quán làng Yên-ninh, huyện Gia-khánh, tỉnh Ninh-bình bị tòa án Nam-định tróc nã từ tháng chạp tây năm ngoái vẽ tội ăn hối-lộ và tiêu lạm tiền công thì đã bị sở mật-thám bắt được tại Quyết-chung, Ninh-bình.

Tại sao mà chết ? — Một người dan bà là vợ M. Viết, tu-tài, làng Ngô-sắc, huyện Mỹ-lộc chết một cách khả nghi thì bị ẹn đã đem việc ấy lên tòa án xử.

Cu-li xe có áo nẹp. — Trước kia trông thấy bọn cu-li ăn mặc rách rưới nghĩ mà thương tâm, nhiều đứa mặc chiếc quần thông rơi bằng cái bao tay, thực là khiếm nhã quá. Nay sở Cẩm đã cấm đoán việc xe pháo, nên các cai xe đã may quần áo nẹp coi nhã lắm.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày lễ Thanh-minh — Ngày mồng một tháng ba năm nay (4 avril) là ngày lễ thanh-minh, cứ như lệ thường thì chiều ba mươi Hoàng-thượng suất thảo đình vấn võ ân quan cung hành tế lễ ở một nơi cận làng, và viễn-lăng rồi chiều mồng hai ngự giá hồi loan cũng như thường lệ các năm trước.

Ngày lễ Thanh-minh năm nay khí trời rất là hòa hoãn, thật là đúng với tiết liết lắm, mà cũng rất là thay trong mấy hôm ba tuần tháng hai trời nắng như lửa đốt, hàn thử xích để trong im mà lên đến 35 độ, thế mà chiều 30 thì khí sắc chuyển thành mùa xuân ngay ; bởi thế cho nên người đi lễ rất đông, thật là ngựa xe như nước áo quần như nêm vậy.

Lễ rước bóng mới bày. — Chẳng biết rước ông gì, bà gì, mà mấy hôm nay lắm cuộc rước bóng rất kỳ dị, nào là khăn chẩu áo ngự, phẩn điểm son tô, nào là mặt lọ mày lem vai mang cái lưng đòng khố, chưng hương kết hoa đánh trống thổi kèn rước đi cùng khắp nơi nào cũng có, đi đến đâu cũng đốt pháo, người đi xem kéo theo sau đông ngàn nghịt, đi đến đâu cũng thấy những đám rước bóng kiểu mới ấy, thật đã nên kỳ chướng thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Một sự trở-ngại cho việc ghe mành vãng lai. Hàng năm cứ độ đầu tháng ba cho đến cuối tháng bảy, là mùa ghe mành vãng lai, nào ghe Quảng, nào mành Nghệ ra vào luôn ở cửa bể Nhật-lệ này, trong vòng vài năm nay, số ghe mành xuất nhập lại càng đông hơn trước nữa, vì có việc làm đường xe lửa, bao nhiêu vật hạng đều phải do thủy-đạo vận tải cả.

Cửa Nhật-lệ xưa rày vẫn là một cửa bể tốt, tuy cạn và hẹp, không tiện cho hải-thuyền đi lại, nhưng ghe mành ra vào rất dễ, không có sự gì

(*Xem tiếp trang thứ ba, cột thứ hai*).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khẩu thì không ai có thể tin được!

Vin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Trang-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 12 avril 1924
MAI-DU-LANG ĐỘC CHIẾM HOA-KHÔI
(Hồi thứ nhất)

Tục ngữ thường có câu: Sướng anh hàng dầu. Câu ấy đo ở tích hát này.

Tối chủ-nhật 13 avril 1924
MAI-DU-LANG ĐỘC CHIẾM HOA-KHÔI
(Liên hồi)

Lạ cho cái sắc khuynh thành
Nơ đâu sót đến tay anh hàng dầu:
Không thêm quý chẳng tưởng giàu
Tình riêng ý hợp tâm đầu là hơn.

Tối thứ hai 14 avril 1924
Diễn hai tích:
Tích thứ nhất:
THỔ CÔNG THIÊNG
(Hát chèo)
Tích thứ hai:
PHI PHỦNG THỨ NHI
(Trẻ con diễn tuồng)

Ngoài những 7 tháng năm, riêng hiệu Khánh-Ninh Thái Bà, tôi Nội các phương lời chữa phá răng?

Chữa bằng đại được phòng của MONTÈS qui hàng, có chữ nhân mặt lên rượu bổ đã lâu ngày dùng quen rất hay, đã ngon giá thơm ngon, uống các thứ phở thì gửi cho qui được phòng chế-công để tỉ hành-giả.

Khánh-Ninh

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp
Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các số của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên
P. Pon E. CHATAIGNEAU.
2094. Y. M. GRENES.

AI MUỐN CÓ NƯỚC NUỐI VI CHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đâu vị, đau thận rùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phuc-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BA CHUÔNG nê buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BA CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

Hiểm trở đáng lo, từ hai năm trở lại đây, ở giữa cửa bể nổi lên một cái cồn cát, thành ra hải khẩu bẹp lại và can thêm, ghe mành vãng lai rất khó, hễ vô ý một tý là làm nguy ngay, như trong kỳ tháng hai mới rồi đây có mấy chiếc ghe mắc phải cồn cát đó, bị can đến nỗi sóng đánh tan mất thân ghe.

Cứ như lời dân miền duyên-hải sở-tại đấy, thì cái cồn cát ấy nổi lên mà ngày một bồi thêm, là vì mấy năm nay phong-điều vũ-thuận, không có bão lụt gì; nếu có một trận bão, thì cồn cát ấy cũng phải trôi đi. Cồn cát kia còn ngày nào, thì cái hại lớn của con nhà ghe mành cũng còn ngày ấy. Thực là trở ngại cho sự thông-thương và đường vận-tải lắm.

Chồng danh vợ, cụt mất ngón tay. — Mới rồi, ở làng Đại-phước hai vợ chồng anh nông-phu kia, không biết có bất bình với nhau chuyện chi mà sinh ra ẩu-đả. Anh chồng cũng hung quá, vớ lấy cây rựa giơ một cái để thị-uy, bất đồ chị vợ giơ tay đỡ, chẳng may đứt một ngón tay cái, máu chảy dầm dề; khi ấy con thịnh-nộ của « đức-ông chồng » mới theo dòng máu đỏ mà tiêu tán đi mất.

Đối vợ chồng ấy mà được bách niên giai lão, thì cái ngón tay cụt kia cũng là một cái dấu kỷ-niệm về lúc thiếu-thời vậy.

THỪA-THIÊN

Lúa mất mùa — Hạt Thừa-thiên mùa lúa năm nay chắc là mất to, vì trong bụi lúa nào cũng có giống cây nấn mọc lên rất nhiều, mà bụi lúa thì phải ua vàng rồi dần dần hư hại hết cả, đến nay là đến kỳ lúa trổ mà trông thấy bụi nào cũng chỉ có một vài chen lúa lơ thơ mà phần nhiều lại cả hột xép và đen thối hết cả, kể trong mười phần thì phải mất đi tám phần. Như vậy thì sự đó kém của dân nghèo chắc không sao tránh khỏi, mà là thay cái giống cây nấn hại lúa ấy lại chính ở trong bụi lúa mà hóa ra.

Ước gì nhà nước rộng lòng thương mà lo trước sự cứu vớt cho dân, nghĩa là xem nơi nào mùa được thì dự phòng mà tải đến trước bay là hạn lệ cho các nhà buôn chở lúa đi xuất cảng cho có chừng, rồi đến khi dân gặp ngày cơ cận, mới là đã sẵn có lúa các nơi tải đến bán bình giá cho dân rộng được chỗ mua, các nhà phú hộ lại không nhơn được cái dịp đại kèm mà bắt giá lúa lên cho cao để cướp lấy mối lợi to mà hại kẻ nghèo; mà hai bữa là mấy nhà buôn bán xuất dương không có phép chở đi được nhiều thì những nhà có lúa không có bán tăng đến tranh nhau mà mua thì lấy đâu để bắt giá lên cho cao được.

Nếu trong khi dân đã bị đói rồi quan mới nghĩ đến việc cứu dân thì muộn lắm.

TAM-QUAN

Bởi sao mà chết? — Một hôm kia vào thượng tuần tháng giêng ta mới đây, khi 3, 4 giờ sáng, bỗng nghe tiếng mõ đánh liên thanh, tiếng người la rầm rĩ bên nhà kia ở làng Đình-thạnh, ai nấy đều dật mình thức dậy, mắt nhắm mắt mở, lật đật chạy tới thì thấy người ta xúm xít, kẻ khóc, người la, bên cạnh một người con trai độ hai mươi tuổi đầu, nằm chết cứng ngoài sân!!

Làng xóm hỏi đầu đuôi, thì người anh trong nhà khai rằng bị kẻ trộm đánh chết bao giờ không biết, đến gà gáy anh ta đi tiểu mới hay mà hô hoán lên.

Lạ thay! nhà tranh vách nát, cuốc mướn làm thuê, được bữa nay lo bữa mai, có gì mà kẻ trộm đến rình cho đến nỗi bị giết, và lại xem qua đồ thì cũng không thấy mất mảy may thương tích gì. Lời khai mô-hồ, dư luận phân vân, kẻ nói cách này, người bàn cách kia, thật là chẳng biết lấy đâu làm bằng cứ. Làng làp tức trình quan, quan phủ xuống khám. Ngài khám đi khám lại và thử nhiều cách rất kỹ lưỡng lắm, sau ngài lại cho tổng lý với mấy làng tiếp cận hiệp khám một lần nữa mà cũng không thấy thương-tích, nên cho là người ấy bị gió độc mà chết và sức thân nhưa lãnh lấy chôn cất. Không ai nại điều gì cả, thế là việc xong.

Nay bỗng đâu lại có thư nặc danh cáo giác, nói việc ấy là một việc ám sát, chớ không phải nộp phong, mà tên thủ-phạm lại là một người lính mộ đi tây về. Quan phủ đã bắt người lính ấy giam để tra xét, song việc còn hồ nghi, chưa rõ thiệt hư, còn đợi xét xong sẽ rõ sự thực.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Tế cây vong mạng. — Hôm 2 Avril lối 2 giờ rưỡi chiều, tại góc đường Mac-Mahon về Testard có xảy ra một chuyện trẻ nhỏ tế cây, cũng đáng ghê sợ. Tên Võ-văn-Cu kêu là Kiết 15 tuổi ở mướn tại nhà số 181 đường Mac-Mahon vì leo trèo lên cao nên mới đến đổi té trong bình.

Vì té cao quá nên anh ta bể sọ, lúc đỗ đây thì bất tỉnh nhân sự không hay biết chi cả, liền chở xuống nhà thương thì đã gần xin lương y điều trị rồi chở luôn về nhà dưỡng đường Chợ-lớn.

Vì bình nặng quá khó thể chịu nổi nên hồi sớm mai hôm thứ năm Kiết hồn lìa khỏi xác.

Đó cũng vì sự leo trèo cây không cẩn thận để phòng nên mới bỏ mạng như thế.

CHỢ-LỚN

Ghe chài chảo nhau. Hôm bữa 2 Avril, trước nhà máy Nam long, chiếc ghe chài C. V. 624 của tên Dương-văn-Hữu 30 tuổi làm tài công, đụng chiếc ghe chài số C. V. 5351, tài công là Phan-văn-Phúc, 25 tuổi ở Bình-Đông (Chợ-lớn) chiếc ghe số 5354 bị hư hao nhiều, song hai đàng tính êm huề.

TRÀ-VINH

Sự rủi vẽ xe hơi, mà vô hại. — Hôm chiều ngày 1er Mars, xe hơi chở thơ đi đàng Mặc-bắc (Trà-vinh) khi đi Mặc-bắc trở về, đang dùng dục chạy trên con đàng lộ thoát vô một cái bánh xe vàng đi làm cho xe phải chìm, mà may cho hành khách, vì nhờ anh cầm tay bánh tài nên kêm xe chạy ngay và xiết thắng cho ngừng, như nhằm anh sốp-pho nào dở thì xe ắt lật, không thôi thì dụng phải hắt-màng rồi còn gì!

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI-SINH-DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) chia làm hai cuốn: Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90; liền cước-phí 0$20. Ngài nào muốn mua, xin gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi. Nay kính cáo.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Bông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giáo phố hang Gai số 83

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
NAM-BẢO
16, Rue de la Soie, 16
HANOI
MẤY NÓI SỐ 248

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.
Thợ khéo kỹ công và giá thực. 217

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MẤY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệp tôi muốn mong đông khách.
Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.
2045 HẬU-THỊNH kính cáo,

白告
CÁO-BẠCH

Muốn bán một nhà máy làm Dầu và Xà-phòng ở xứ Bắc-kỳ và một miếng đất rộng, một nhà máy Cưa, một nhà máy Gạo.

Ai cần mua các nhà máy rất có lợi ấy, xin cứ hỏi quan Lục-sự kiêm Quản-lý văn-khế HENRY ở Haiphòng thì ngài sẽ bảo các cách-thức cho.

PHOSPHATINE FALIÈRES
là một món vật thực khó mà bắc chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn. Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu. Phải đòi cho thiệt hiệu Phosphatine Faliéres.

Coi chừng kẻo lầm đồ giả giả, bắc chước theo hột thần hiệu
PHOSPHATINE FALIÈRES
Một hộp bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, môn bài 6

Số 8

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Thang-bưu liền nói:

Chẳng hay việc chi mà đại-huynh lại gây sự tranh-đấu như thế?

Mã-vân đang hầm hầm tức-giận, chỉ muốn tìm thầy *Hoa-văn-phương* để đánh cho kỳ chết, mới được hả lòng, tuy vậy mà trông thấy *Thang-bưu* tướng-mạo đường đường, cũng biết là người anh-hùng hào-kiệt, liền đáp lại rằng:

— Việc nhỏ, xin ngài cứ để mặc tôi!

Thang-bưu nói:

— Trong khi nóng-nảy tranh-đấu, có người can-giản, đại-huynh cũng nên hãy để lai nghe.

Mã-vân nói:

— Ngài không biết rõ! Số là đứa vô-sỉ kia dam chiếm-đoạt thanh bảo-kiếm của tôi!

Thang-bưu cả cười mà rằng:

Thanh bảo-kiếm chẳng qua là một việc nhỏ, bà-tất đại-huynh lại nóng nảy như thế! Đại-huynh nên nể lời tiểu-đệ, hãy ngồi cơn tức-giận mà ngồi chơi đây, rồi tiểu-đệ sẽ xin tìm được thanh bảo-kiếm để đem nộp đại-huynh vậy.

Mã-vân nghe nói, liền bằng lòng mà đáp lại rằng:

— Vâng! nếu vậy thì tôi xin nể lời tiên-sinh.

Thang-bưu đưa *Mã vân* vào trong *Mai-đình*. *Mã-vân* trông thấy mấy người ngồi đấy, đều cúi đầu chào. *Thang-bưu* mời *Mã-vân* ngồi, rồi gọi người nhà *Phùng-húc* rót rượu.

Thang-bưu nói:

— Đại-huynh ngồi đây xơi rượu, để tiểu-đệ đi lấy thanh bảo kiếm đem nộp đại-huynh.

Nói xong, vội-vàng quay đi. *Mã-vân* bấy giờ đang lòng không dạ đói, trông thấy cơm rượu, liền ăn ăn uống uống một hồi. Khi ăn uống no say rồi, mới xin hỏi họ tên mấy người ngồi đấy. Lại hỏi rằng:

— Người vừa đi đó là ai?

Lâm-chương đáp rằng:

— Người vừa ở đây quay đi đó, tức là con quan tri-phủ-chế *Kim-lăng* tên gọi *Thang-bưu*. Còn tôi đây họ *Lâm*. Hai vị ngồi đây: một vị họ *Tiền* và một vị họ *Phùng*. Chúng tôi đâm hỏi tráng-sĩ họ tên là gì?

Mã-vân lại thuật rõ họ tên cho nghe. Bỗng thấy *Thang-bưu* tay cầm thanh bảo-kiếm, chạy đến gọi *Mã-vân* mà bảo rằng:

— Đây! Thanh bảo-kiếm của đại-huynh đây rồi!

Mã-vân vội-vàng đứng dậy, nói với *Thang bưu* rằng:

— Chúng tôi nghe tiếng công-tử đã lâu, vẫn muốn được bái-yết, không ngờ ngày nay lại bỗng gặp đây, thật là lòng trời dun-dủi vậy.

Nói xong, lại sụp xuống đất lạy, *Thang-bưu* cũng vội-vàng qui xuống để đáp lễ lại, rồi hỏi rằng:

Xin đại-huynh cho biết tôn-tính đại-danh là chi.

Mã-vân nói:

Tôi họ *Mã* tên *Vân*.

Thang-bưu nói:

— Trong bọn giang hồ thửa xưa, đã nổi tiếng *Hỏa-đao tử*, có phải tức là đại huynh đó chăng?

Mã-vân đáp rằng:

— Chính phải!

Thang-bưu mừng rỡ mà rằng:

— Nghe tiếng không bằng gặp mặt, ngày nay được gặp, có phần lại hơn nghe tiếng đồn!

Hai người giao bái xong thì *Mã-vân* xin cáo-từ.

Thang-bưu hỏi rằng:

— Đại-huynh định đi đâu?

Mã vân nói:

— Chúng tôi bốn bể là nhà, nào đã biết về đâu, nay đi qua *Hàng-châu*, nhân tiện tiêu tiêu, định bán thanh bảo-kiếm này, không ngờ đâu lại gặp phải đứa vô-sỉ kia dám toan sự chiếm-đoạt!

Thang-bưu đáp rằng:

— Nếu vậy, tiểu đệ sẵn có!

Nói xong, liền thò vào trong mình, lấy ra 50 lạng bạc trao cho *Mã-vân* mà bảo rằng:

— Đại-huynh hãy cầm số bạc này làm tiền lộ-phí.

Mã-vân chối từ mà rằng:

— Tôi cùng công-tử, cánh bèo mặt nước, vừa mới gặp nhau, nếu nhận như thế này, trong lòng há chẳng hổ-thẹn.

Thang-bưu nói:

— Anh em tử-hải giao-tình, tuy rằng bốn-bể như sinh một nhà, bà-tất đại-huynh lại nghĩ như thế!

Mã-vân nói:

Vâng! công-tử đã cho thì tôi xin nhận, sau này gặp-gỡ, còn mong chút báo đền.

Thang-bưu mừng-rỡ, vội-vàng hai tay cầm lấy gói bạc và thanh bảo-kiếm, trao cho *Mã-vân*.

Mã vân nói:

— Gói bạc nay, công-tử đã cho thì tôi xin nhận, còn thanh bảo-kiếm, lại xin kính dâng công-tử để sau này dùng làm một vật báo-thảo.

Mã-vân nói xong, chắp tay vái chao, rồi dảo bước đi ngay, không ngảnh cổ lại nữa. *Thang-bưu* thấy *Mã-vân* đi khỏi rồi, bảo người nhà mời *Hoa văn-phương* ra. Hồi lâu, *Hoa văn-phương* và *Ngụy-lâm xuyên* lại giả cách ngảnh lại hỏi bọn gia-đình rằng:

— Chúng bay đã bắt gã điên-rồ ấy đem nộp quan huyện *Tiền-đường* chưa?

Thang-bưu nói:

— Chẳng nể lời tôi, tha cho người ấy đi đã lâu rồi!

Nói xong, lại mời *Hoa-văn-phương* và *Ngụy lâm-xuyên* vào trong *Mai-đình* ngồi. *Hoa-văn-phương* liếc trông, thấy *Thang-bưu* đeo thanh bảo-kiếm, liền hỏi:

— Sao gã lấy lại bộ thanh bảo-kiếm lại đây? Thanh bảo-kiếm này tôi xem tốt lắm!

Thang-bưu thấy *Hoa-văn-phương* cứ tấm-tắc khen-ngợi thanh bảo-kiếm, mới bảo rằng:

— Người ấy cho tôi, bây giờ tôi lại xin kính dâng công-tử.

Nói xong, liền cởi thanh bảo-kiếm đưa cho *Hoa-văn phương*. *Hoa-văn-phương* cầm lấy, lại tấm-tắc khen-ngợi, rồi cất vào *Thang-bưu* mà trao cho bọn gia-đình mang về. Mọi người lại cùng nhau uống rượu một hồi nữa.

Khi thấy mặt trời sắp lặn, bấy giờ ai nấy đều đứng dậy ra về. Bọn gia-đình hầu *Hoa-văn-phương* đã sắp ngựa sẵn chực ở cửa vườn. Khi ấy người cũng ra đến cửa vườn thì *Hoa-văn-phương* chắp tay cáo-từ, rồi trở khắc lên ngựa, cùng đi với *Ngụy-lâm xuyên*.

Lâm chương lại mời *Thang-bưu* xuống thuyền, về nhà *Phùng-húc* cùng nhau trò chuyện, mãi đến khi vừng trăng đã mọc, bấy giờ *Tiền-lâm* mới đứng dậy cáo từ. *Thang bưu* cũng cáo-từ trở về nhà trọ.

Lâm-chương và *Phùng-húc* lại vào nhà trong thuật chuyện đầu đuôi việc đi chơi *Tây-hồ* để *Lâm* phu-nhân nghe. *Lâm* phu-nhân nói với *Lâm-chương* rằng:

— Chẳng mấy khi thân-huynh tới đây, tôi muốn giải-trí một đôi lời. Nàm nay tôi đã gần 50 tuổi, thân-thể lại không được khang-cường. Vả con tôi cũng đã trưởng-thành, tôi muốn tìm một người con dâu, để sớm khuya có kẻ trông nom hầu-hạ. Chỉ vì biển-nể biểm có, nhưa biết dóm vào đâm nào.

Lâm-chương nói:

— Con trai đã lớn, nên phải lo vợ, đó là lẽ phải. ngặt vì ngày nay tôi rội tiến Kinh thì hội, không thể ở đây mà chủ hôn cho được, biết làm thế nào!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GẦN, BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau nhức, đau gân, thì thấy không ngủ được, đau gân được ngủ lại không ra việc, đau lòng, đau ngực, nặng thì chóp vùng đầu, tê ấy rong minh khó ở mà anh như điên dại, cái gì cũng không muốn ăn, muốn không nghĩ chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những trường hợp ấy, mà muốn cho ngủ ngon giấc khi thức dậy khỏe khoắn thấy sảng khoái, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, đã trẻ con, đàn bà có thai, đàn bà đến tuổi hay kinh hơn và các thứ bệnh thường gặp.

Ở các hàng bào chế 10 đều có bán cả. 2056

Kính đeo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính đeo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu-cố cho.

Vạn tạ

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI

2105

Mở thêm!!!

Bắc hiệu xưa nay vẫn chuyên bán hàng tơ lụa, nay lại *mở thêm* cả nghề may quần áo tây nữa.

Chuyến tàu vừa rồi, bản-hiệu có nhận được nhiều thứ vải cao-su (*mpermeable*) để may áo đi mưa, các thứ mũ làm toàn liège để dùng mùa nắng này và nhiều thứ vải để may quần áo tây nữa.

Xin các ngài chiếu cố.

Nay kính

PHAN-QUẢNG-THÀNH

10, Phố hàng Đào, — Hanoi

2106

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

» Hiệu GIU-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2055

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những phương-pháp thần-tốc mà giải, nhờ ý nói một cũng được hay ngay vì những chứng ấy làm cho máu huyết suy đi, gân cốt hao mòn, hơn sự thiệt hơn là những giải bình thường.

Vì vậy, muốn giữ cho bền khỏe, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được vững mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy chuyên nó huyết bổ thần rất tốt cho tục phủ ngũ tạng và trong có ích cho chất đồng cao người yếu ra, tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, khỏe thể mau-mau mà muốn sắc-sảo lại, và sực khỏe mạnh giữ gìn cho trang-điểm, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

NHỮNG BỐ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh cũng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy người khen ở các nơi gửi lại. Cả cước 3 hơn một đồng một lo. 2063

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bằng qua bằng con-niêm, sự ấy thiệt bản-quán lắm. Vậy có lời các ngài biết ra nhưng tiền ấy, con thì bản-quán không tiền gì trả bằng con-niêm cả

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị linh dược không có pha chế chi nhiều mình

Mỗi hoàn 0,50 cent (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule PARIS Ở PHÁP QUỐC LẠM

Công-ty bán tại: Hanoi, Bd CHASSAGNE, Phnom Penh, Haiphong L. BOURGEOIS, Paris, và các hiệu bào-chế khác.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

2096

NHÀ CHẾ-TẠO

Các thứ mũ bằng NÚT CHAI (Liège)

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76

HANOI

2013

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan, cứ thứ đồng làm 25 tháng mỗi tháng bỏ thêm quan. Nếp tiền đến lần được ngay cái vé, riêng mình có quyền bỏ vé không để lại lần chỉ chịu vào đánh đến một tí, thời nếu như không mua thêm nữa thì 24 đồng đủ một cuốn mà số lại được có xuy ra nhiều mối, 1 lần 2 lần 3 lần 4 lần 5 lần.

Và Crédit National mỗi năm làm 3 kỳ để chia ra là 1er Janvier, 1er Février, 1er Mars, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số như:

1 lô..... MỘT TRIỆU
1 lô..... 500.000 quan
2 lô..... 200.000 quan
3 lô..... 100.000 quan
6 lô..... 50.000 quan

Điều rất cần kỹ trong một năm công là 20 triệu quan

Như vậy rất dễ cũng để trúng lắm

Muốn dự xin cứ gửi số ấy, nếu gửi 20 quan cho đủ 1 cuốn, kèm nhé:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paradis, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Tiếp bản ra mỗi tháng như bản mới ngày 15 Mars 1920, các nhà mua vé được đủ lần chắc chắn.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

滋補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một chốc con

每日午晚各飲一次

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2097

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc-này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

精八廿牌門各滿行開可京東。

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tỉ-la sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Suang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh xảo, thứ để lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật tới đãi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN